

Kommunikasjon, språk og tekst

Alder	Mål	Tiltak
1-2 år	Forstå enkle meningsbærende ord. Opparbeide god ordbase, peke, benevne.	Språket skal være sentralt i alle aktiviteter, bruke enkle bøker, gi barna opplevelser gjennom musikk og sanglek.
2-3 år	Vise interesse for bøker, forstå enkel instruksjon, bruke 2-3 ords setninger, begynnende rollelek.	Tilrettelegge med bøker, konkrete, fortellinger og digitale verktøy. Legge til rette for enkel rollelek.
3-4 år	Barna kan holde en kort samtale, utvikle ordforrådet, bevisstgjøre barna på de ulike følelsene og sin egen identitet.	Støtte barnas følelsesutvikling gjennom å sette ord på følelser, kjenne til ulike kulturelle uttrykk, rim, regler og eventyr. Benevne farger og bruke begreper og preposisjoner aktivt sammen med barna.
4-5 år	Kjenne til tall, symboler og bokstaver, kan leke, rime og tøyse med språket, gjenkjenne navnet sitt og ha interesse for bokstaver.	Vitser og gåter, rim og regler. Tall og bokstaver synlig for barna, lage fortellinger. Oppmuntre til å fabulere med språk, lyd, rim og rytme. Utforske skriftspråket gjennom lek.

Kropp, bevegelse og helse

Alder	Mål	Tiltak
1-2 år	Positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring, peke ut store kroppsdelene, oppleve matglede.	Bruke gåvogner, krabbe, rulle, puttekasser o.l. Benevne store kroppsdelene. Tilby variert kost.
2-3 år	Er motorisk aktiv, hopper, løper, klatrer, øver på kle av/på seg, øve på dogåing. Og vaske hender. Øver på å smøre mat og drikke av kopp.	Gi rom for at barna kan mestre selv, legge til rette for motoriske utfordringer. Hygiene gjennom vannlek.
3-4 år	Kjenne egen kropp, få kjennskap til sunt og variert kosthold.	Snakke om hvem vi er med likheter og ulikheter. Lek og turer i utfordrende bevegelsesmiljøer ute/inne. Være med på matlaging. Kjøkkenhage.
4-5 år	Få forståelse av sammenhengen mellom mat og helse, kjenne til hvordan kroppen fungerer, stole på egen kropp. Utviklet gode grov og finmotoriske ferdigheter.	Legge til rette for at barna klarer mest mulig selv, gå lengre og mer utfordrende turer. Samtale rundt kroppens ytre og indre, og få kjennskap til hvordan mat, kropp og bevegelse henger sammen.

Kunst, kultur og kreativitet

Alder	Mål	Tiltak
1-2 år	Introdusere ulike formingsmateriell, få erfaring med sang og rytme, dans og drama. Oppleve skaperglede gjennom kunstneriske uttrykk.	Tilby lek med ulike materialer, sang og bevegelse. Støtte barna i møte med ulike kunstuttrykk.
2-3 år	Ta i bruk fantasi, kreativitet og skaperglede. Introdusere enkle eventyr og lage enkle teater stykker. Bruke instrumenter.	Ha ulike rekvisitter, konkrete og utkledningstøy tilgjengelig, bruke ulike instrumenter, sang og bevegelse. Lese eventyr.
3-4 år	Utvide rolleleken gjennom fellesopplevelser og prosjekter ute og inne. Barna skal skape egen kunstneriske uttrykk. Barna skal få kunnskap om ulike materiell.	Legge til rette for barnas medvirkning, støtte og oppmuntre deres initiativ. Være nysgjerrig på barnas uttrykksmåter og støtte deres utforskning av ulike materiell og teknikker inne og ute. Besøke biblioteket.
4-5 år	Barnekulturen er synlig gjennom sang og regelleker. Barna prøver ut roller og rolleleken er mer avansert. Barna får kjennskap til digitale verktøy. Utvidet sangrepertoar.	Introdusere ulike sang og regelleker, varierte leke- og formingsmaterialer, prøve ut PC, nettbrett, kamera o.l.

Natur, miljø og teknikk

Alder	Mål	Tiltak
1-2 år	Erfaring med å være ute, gå tur, kjennskap til husdyr, sanse og undre.	Småturer i og rundt barnehagen. Få erfare all slags vær. Tilgang til lekedyr, lese bøker og syngesanger om dyr.
2-3 år	Sanse og erfare de ulike årstidene, erfaring med vann, utforske og undre. Kildesortere.	Turer i naturen gjennom hele året. Lek med vann, sand, snø og is. Kaste søppel i riktig søppeldunk.
3-4 år	Lære seg å ferdes i naturen, lage gode opplevelser og ta vare på den i et bærekraftig perspektiv. Bli kjent med digitale verktøy.	Være ute, gå turer, få erfaring med å bruke kamera og nettbrett/PC, kildesortere.
4-5 år	Erfare noen fysiske lover og kjemiske prosesser. Bli kjent med været og få kunnskap om de ulike årstidene.	Refleksjon rundt natureksperimenter og naturfenomener, undre oss om været sammen med barna og bruke naturen vi har rundt oss.

Etikk, religion og filosofi

Alder	Mål	Tiltak
1-2 år	Barna erfarer samspill med hverandre, får erfaringer med å dele og vente på tur. Skape rom for opplevelse og undring.	Dele på leker og vente på tur. Voksne som er bevisste egne holdninger og verdier, og hvordan disse kommer til uttrykk.
2-3 år	Opplive ulike høytider og tradisjoner. Lære å vise omsorg og omtanke for andre. Inkludere andre i leken.	Markere ulike tradisjoner. Vise oppmerksomhet når noen er lei seg/glad. Leke sammen.
3-4 år	Vite hva som er rett og galt, lære å respektere hverandres ulikheter. Skape varige vennskap. Samtale og undring. Bli kjent med trosretningene som er representert i barnegruppa. '.	Være gode rollemodeller, behandle alle med respekt. Innhente informasjon fra foreldre med ulike kulturer, bruke litteratur, mat og musikk.
4-5 år	Ta opp etiske spørsmål. Bidra til kunnskap om ulike samlivsformer. Gi barna et miljø hvor de kan utvikle god sosial kompetanse.	Samtaler om ulike etiske dilemmaer, veilede i situasjoner. Samtale om forskjellige familiekonstellasjoner. Være tilstede i lek og sosiale arenaer.

Nærmiljø og samfunn

Alder	Mål	Tiltak
1-2 år	Bli kjent i og rundt barnehagen. Få noen erfaringer med tradisjoner og markeringer. Føle seg viktig og verdifulle i samfunnet.	Korte turer. Delta i markeringer. Bruke navn når vi henvender oss til barna. Lytte til og ta barnas initiativ på alvor.
2-3 år	Bli kjent med nærmiljøet. Erfare at det tas like mye hensyn til gutter og jenter. Ha påvirkningskraft i fellesskapet.	La barna leke med det de ønsker uavhengig av kjønn. La barna få kjennskap til ulike levesett og familiekonstellasjoner.
3-4 år	Barna skal medbestemme i egen hverdag. Få kjennskap til levesett andre steder.	Barna skal få være med å bestemme. Markere FN-dagen og samtale om ulike deler av barnekonvensjonen.
4-5 år	Få kjennskap til Norges urbefolkning og minoriteter. Lære enkle trafikkregler.	Markere samenes nasjonaldag 6. februar. Samtale rundt de minoritetene som er i Norge. Barna får erfaring med å ferdes i trafikken og samtale rundt reglene.

Antall, rom og form

Alder	Mål	Tiltak
1-2 år	La barna oppleve og utforske rommet. Leke med ulike former og størrelser. Begynnende sortering og sammenligning av størrelser.	Ta tak i barnets initiativ, sortere leker sammen med barna. Bruke puttekasser, pekebøker med tall. Tall og former synlig på basen.
2-3 år	Bli kjent med enkle geometriske former. Få kunnskap om basisfargene. Kunne telle til tre og legge like på like.	Bruke bevisst geometriske former og farger i samtale med barna. Bruke sang og musikk som inspirasjon til å telle. Bruke puslespill.
3-4 år	Introdusere matematiske begreper. Tilby materiell som innbyr til klassifisering, sortering og sammenligning.	Geometriske former, bake, vekt og måling. Spill, lotto, kims lek og lignende spill og leker. Turer i naturen og bruk av naturmaterialet.
4-5 år	Erfaring med å øve på å skrive tall og bokstaver. Kjenne tallene opp til ti og løse enkle matematiske hverdagsutfordringer.	Lekbaserte hverdagsaktiviteter, tegne, regelleker. Matematiske samtaler med barna. Barna får erfaring med å bruke matematiske begreper i hverdagen.

